דף צפייה: מהחלום לשוויון אל שלטון הפחד

יחידה 3 · משטרים טוטליטריים והשואה · ❓ כיצד הפך חלום השוויון הקומוניסטי למשטר טוטליטרי בברית המועצות, ומה היה גורלם של היהודים בו?

דף לתלמיד/ה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הסרטון: קומוניזם מנהרת הזמן
⏱️ 1:58 דקות · youtube.com/watch?v=PlB9vZtW1oU

א לפני הצפייה ובמהלכה

🧠 לפני הצפייה

לפני הצפייה סמנו: נכון / לא נכון / לא בטוח.

1. הקומוניסטים הבטיחו חלוקה שווה ובלי רכוש פרטי.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

2. בברית המועצות היו כמה מפלגות שהתחרו בבחירות.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

3. תוכנית חומש היא תוכנית כלכלית של המדינה.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

4. השלטון הקומוניסטי עודד לימוד עברית וציונות.

נכון | לא נכון | לא בטוח/ה

👀 במהלך הצפייה – שימו לב:

- מה היה מצב האנשים ברוסיה אחרי המלחמה.
- מה הבטיח לנין.
- כיצד התנהלה הכלכלה.
- איך הוצג סטלין ומה קרה למתנגדים.
- מה קרה ליהודים – ומה עשו 'הגיבורים'.

1. ⏸️ אחרי הרעיון של לנין: מה מושך ברעיון 'חלוקה שווה' לאנשים רעבים?

_____

_____

2. ⏸️ אחרי סטלין ומחנות העבודה: איך יכול מנהיג להיות 'שמש העמים' וגם מקור לפחד?

_____

_____

3. ⏸️ אחרי היבסקציה: מדוע משטר כזה רואה בדת ובציונות איום?

ב אחרי הצפייה – שאלות ב־3 רמות

בחרו רמה להתחלה – ונסו להגיע גם לרמה הבאה!

תמיכה – הקיפו את התשובה הנכונה

1. מי הנהיג את המהפכה הקומוניסטית ברוסיה?

א. סטלין | ב. לנין | ג. מוסוליני

2. מה נעשה ברכוש הפרטי בקומוניזם?

א. הועבר לבעלות המדינה | ב. חולק לעשירים | ג. נשאר בידי בעליו

3. מה עשתה היבסקציה?

א. הקימה בתי ספר עבריים | ב. עזרה ליהודים לעלות לארץ

ג. סגרה מוסדות יהודיים ואסרה לימוד דת וציונות | ד. בנתה בתי כנסת

רגיל

1. מדוע נמשכו רבים ברוסיה לרעיונות הקומוניזם ב־1917?

---

2. הסבירו כיצד שלט סטלין בברית המועצות.

---

3. מה היה יחס השלטון הקומוניסטי ליהודים?

אתגר

1. הסרטון שואל: 'אם בחברה אין חופש לבחור ולחשוב – האם היא יכולה להיות שוויונית וצודקת?' ענו בעזרת דוגמאות מברית המועצות.

---

2. מה אפשר ללמוד מכך שיהודים המשיכו ללמוד ולחלום על ארץ ישראל בסתר, למרות האיסורים?

ג 🕰️ ציר זמן משימה פעילה: ציר זמן כפול: המדינה והיהודים

משרטטים ציר זמן מ־1917 עד 1991 עם שני מסלולים מקבילים: למעלה – אירועים בברית המועצות; למטה – מה עבר על היהודים באותה תקופה.

1. מקמו במסלול העליון: המהפכה (1917), מלחמת האזרחים (עד 1921), הקמת ברית המועצות (1922), מות לנין ועליית סטלין (1924 ואילך), תוכנית החומש הראשונה (1928), מות סטלין (1953), פירוק ברית המועצות (1991).

2. מקמו במסלול התחתון: פעילות היבסקציה (1918–1930), סגירת חדרים וישיבות, איסור העברית, מאסר פעילים ציונים, לימוד תורה ועברית במחתרת.

3. סמנו בצבע אדום שלוש נקודות שבהן מופיעים מאפייני משטר טוטליטרי, וכתבו את שם המאפיין.

4. כתבו משפט המחבר בין שני המסלולים: איך מטרות המשטר הסבירו את יחסו ליהודים?

שאלה בסגנון בגרות

1. הסבר שני מאפיינים של המשטר הטוטליטרי בברית המועצות, והצג את מדיניותו כלפי היהודים.

✂️

כרטיס יציאה · מהחלום לשוויון אל שלטון הפחד

שם: _____ כיתה: _____

1. מהי תוכנית חומש?

---

2. מה הייתה היבסקציה?
